

Nytt skyddsunderställ minskar risken för cancer bland brandmän

I september presenterade Stiftelsen Brandmännens Cancerfond en studie av ett nytt skyddsunderställ som minskar risken för yrkesrelaterade cancerdiagnoser hos brandmän. Studien är genomförd av Chalmers, Lunds universitet och IVL.

■ TEXT: CPP GARMENTS, FREDRIK PERSSON FOTO: FREDRIK PERSSON

Antalet dödsfall i cancer bland personer under 75 år är upp till tre gånger så högt bland brandmän jämfört med övriga befolkningen och utgör därmed stort arbetsmiljöproblem. Den främsta orsaken bakom den höga förekomsten av cancer bland brandmän är att brandrök innehåller polycykliska aromatiska kolväten (PAH), cancerogena ämnen, som tränger igenom brandmännens standardutrustning och absorberas av huden. Det nya skyddsundersteället är en svensk innovation av högteknologiskt adsorptivt material med aktivt kol som binder gasens farliga ämnen, det minskar markant de farliga ämnenas exponering mot huden. I studien testades även dagens standardkläder och de reducerade PAH till huden i genomsnitt med en femtondedel (1/15) av totala mängden PAH i brandröken. Det nya adsorptiva understeället reducerades mängden PAH till mindre än en tusendel (1/1000) när det var nytt och en sexhundrededel (1/600) efter tio rökdykningar och mellanliggande tvättar.

– Som brandman och canceröverlevare är jag idag extremt glad över vad vi åstadkommit. Jag har förlorat många kollegor i cancer, men förhoppningsvis får vi nu se en ändring på det. Nu kan vi få ut skyddsundersteället till brandmän runt om i landet och så småningom hoppas jag att det kan nå brandmän i hela världen. Det innebär att brandmän kan fortsätta rädda liv, utan orimligt hög risk för cancer, säger Anders Cederberg, ordförande i Stiftelsen Brandmännens Cancerfond.

– Vi har alltid varit övertygade om skyddsundersteällets skyddsförmåga, men det är givetvis viktigt att vi nu har skyddsfaktorn säkerställt genom vetenskapliga tester. Vi kan därmed göra skyddsundersteället tillgängligt för marknaden som i en första fas är avgränsad till Norden. Produktion i större skala kan inledas redan under hösten med kapacitet att försörja samtliga svenska brandmän inom tre till sex månader, säger Thomas Dederig, vd på CPP Garments.

Produkten testades vid tre tillfällen på Räddningstjänstens övningsplats Guttasjön utanför Borås under ledning av CIT Chalmers i Göteborg.

För mer information se www.cppgarments.com.

Ola Morin
INSATSLEDARE
KOMPETENSUTVECKLARE

Ola Morin: Många verktyg i verktygslådan

"Vi ska ha många verktyg i vår verktygslåda" heter det nu när det ska införskaffas nya släckbilar. Utöver den vanliga utrustningen så ska bilarna utrustas med skärsläckare, CAFS, X-fog, högtryck m.m. Mina enkla frågor är: ska vi vara bra på att använda allt detta? Hur ska vi få övningstid till det? Och hur bra är vi egentligen på den vanliga utrustningen?

Jag har med glädje läst Lars Axelssons "The Swedish Firenerd" artikel i SFF nr:4. Jag har också tittat mycket på hans föreläsningar som ligger på Youtube. Lars sätter fingret på flera ömma punkter, en del samma som i de frågor jag ställer här ovanför. Tex hur bra är vi på att hantera och rätt använda våra vanliga dimstrålrör? Hur hög verkningsgrad får vi egentligen på vårt släckvatten? Vi pratar om ett av våra vanligaste verktyg som vi borde kunna både utan och innan. Att kunskapen generellt är dålig bland svenska brandmän håller jag till fullo med om. Om man börjar prata om ångbildning, trycket och flödets betydelse, tryckautomatik, olika droppstorlekar, droppmönster, färdväg i brandgaser m.m. blir det stora frågetecken för det mesta. Ännu fler frågetecken blir det när vi diskuterar dessa sakers praktiska betydelse och hur det påverkar vårt hanterande av strålröret i olika situationer. Och framför allt, hur realistiskt och bra övar vi med strålröret? Den givna frågan lyder: om vi inte klarar av att hantera ett av våra vanligaste verktyg varför ska vi då ge oss på mer avancerade? Och hur mycket övningstid behövs för att nå ett acceptabelt resultat, både med de vanligaste och de mer avancerade verktygen?

Varje verktyg kräver övningstid

Övningstid är något vi har ont om, åtminstone om vi ska kunna utföra det som förväntas av oss. Avancerade verktyg kräver mer

övningstid, det är inte bara handhavandet som ska övas utan också förståelsen för vad man försöker åstadkomma med verktyget. Man ska alltså förstå när och på vilket sätt det är läge att använda det. Därmed inte sagt att verktygen är dåliga, men det kräver en hel del av användaren. En snickare skulle knappast ge sig på att försöka spika med en cirkelsåg.

När jag höll på med övningsverksamhet lyckades jag aldrig få ihop ekvationen befintlig övningstid kontra behovet av övningstid. Hur jag än vände och vred på det hade vi alltid för lite övningstid i förhållande till vad vi skulle kunna. Ett sätt att lindra tidsbristen är att sänka ambitionerna, men det lär knappast våra uppdragsgivare gilla och det rimmar illa mot LSO:ns snabbt-säkert-effektivt samt mot handlingsprogrammet. Ett annat sätt är att välja metoder och verktyg som inte kräver så mycket övningstid men ändå ger godtagbar effekt. Tex så kommer vi väldigt långt med dimspik, pulversläckare och strålrör med slutna stråle, om de används på rätt sätt.

Pynt eller effekt?

Varför ska vi ha många verktyg i verktygslådan? Är det för att göra fina utställningar med släckbilen och visa att vi har dessa verktyg? Eller är det verkligen för att nå högre effektivitet? I så fall känns det missriktat. Jag citerar Axelsson i en av hans föreläsningar; Effektivitet fås genom vårt handlande.